

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА

Основан на 14 май 1920 година

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р *Велина Иванчева Казанджиева*, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, ПН 3.9. Туризъм, Научна специалност „Икономика и управление” (Туризъм)

относно конкурс за „доцент”
в Университет „Проф. д-р Ас. Златаров” - Бургас
в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки,
професионално направление 3.9. Туризъм
(Маркетинг и мениджмънт в туризма)

I. Основание и обща информация за получените материали

Основанието за настоящото становище е Заповед № РД-124/28.05.2019 г. от Ректора на Университет „Проф. д-р Асен Златаров” – Бургас, според която участвам в състава на научно жури на конкурс за заемане на академична длъжност „доцент” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.9. Туризъм (Маркетинг и мениджмънт в туризма), обявен в „Държавен вестник” бр. 25/26.03.2019 г.

В обявения конкурс участват и са подали документи **двама кандидати**:

▪ гл. ас. д-р *Веселина Иванова Атанасова*, преподавател в Университет „Проф. д-р Асен Златаров” – Бургас, Факултет по обществени науки, катедра „Маркетинг и туризъм” с Номер/дата на акт за назначаване: 117-1 / 11.02.2016, според публикуваните данни в НАЦИД;

▪ гл. ас. д-р *Димчо Тодоров Тодоров*, преподавател в Европейско висше училище по икономика и мениджмънт – Пловдив с Номер/дата на акт за назначаване: P01 - 070 / 10.05.2016, според публикуваните данни в НАЦИД. Не е посочена информация за първичното звено, към което принадлежи кандидата.

II. Становище за кандидат гл. ас. д-р Веселина Иванова Атанасова

1. Кратко представяне на кандидата

Кандидатът по конкурса гл. ас. д-р Веселина Атанасова е родена на 24.12.1980 г. в Бургас. От 2010 г. работи като преподавател, без прекъсване, в Университет "Проф. д-р Асен Златаров" – Бургас, катедра „Маркетинг и туризъм“. До 11.02.2016 г. заема длъжността „асистент“, а след тази дата е назначена на длъжността „главен асистент“. През последните три години преподава и в Технически университет – София, Инженерно-педагогически факултет и Колеж – Сливен, специалност „Мениджмънт на алтернативния туризъм“. В периода 2007-2010 г. е регионален мениджър във фирма Страта Промо ЕООД. От 2005-2006 г. е счетоводител в ЕТ „Дани Консулт“, гр. Бургас. Завършва бакалавърска степен в Университет "Проф. д-р Асен Златаров" – Бургас, специалност „Маркетинг“. Притежава магистърска степен по финанси от Стопанска академия „Димитър Ценов“ – Свищов. През 2015 г. успешно защитава дисертация в Икономически университет – Варна на тема: „Повишаване на ефективността на електронните канали за дистрибуция на хотелския продукт (на примера на градските хотели в гр. Бургас)“. За присъдената ОНС „доктор“ в ПН 3.9 Туризъм е въведен съответен наукометричен показател в НАЦИД.

Представените документи, удостоверяващи обучението, образованието и професионалната реализация на гл. ас. д-р Веселина Атанасова показват, че тя отговаря на изискванията за квалификация, трудов стаж и дейности за заемане на академична длъжност „доцент“, определени в ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности (ПУРПНСЗАД) в Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас

2. Общо представяне на научната продукция и научни трудове по конкурса

За участие в конкурса за „доцент“ и извън темата на дисертационния труд гл. ас. д-р Веселина Атанасова представя общо 34 научни публикации. Авторската ѝ научноизследователска дейност се конкретизира по отношение на: 2 монографии; 21 статии; 8 доклада; 2 публикации в научни издания, реферирани в Scopus и Web of Science; 1 учебник. В представените научни трудове се разглеждат теоретико-приложни въпроси от областта на: електронната дистрибуция в хотелиерството; сегментирането на туристическия пазар; ролята и значението на многоканалната

дистрибуция в хотелиерството; маркетинговите стратегии за задържане на лоялни клиенти в туризма; промените в маркетинговия инструментариум на туристическото предприятие; маркетинга на потребителските преживявания; управлението на взаимовръзките с клиентите в туризма; тенденциите в приложението на електронния маркетинг в туризма и др. В чуждестранни издания са публикувани общо 5 разработки: 3 научни статии и 2 научни доклада. Само 1 статия е в съавторство, а останалите публикации са самостоятелни.

Общата характеристика и оценката на научната дейност на гл. ас. д-р Веселина Атанасова показва, че всички публикации *кореспондират* *пряко* с профила на професионалното направление и научната специалност по обявения конкурс за „доцент“. Приложените научни публикации са в научни издания, включени в Националния референтен списък на съвременни български научни издания с научно рецензиране, поддържан от Министерството на образованието и науката чрез НАЦИД. Налице е съответствие на количествените и качествените критерии според Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет „Проф. д-р Ас. Златаров“ – Бургас. В съдържателно отношение представените авторски научни трудове на гл. ас. д-р Веселина Атанасова също съответстват директно на темата на обявения конкурс в ПН 3.9 Туризм.

3. Учебно-преподавателска дейност

Гл. ас. д-р Веселина Атанасова е разработила учебна програма по дисциплината „Маркетинг и реклама в туризма“ със съответен лекционен курс за редовна и задочна форма на обучение, ОКС „бакалавър по туризъм“ и „професионален бакалавър“. Кандидатката е научен ръководител на 28 дипломанти според данните от служебна бележка, издадена от Учебно-информационен център към Университет „Проф. д-р Ас. Златаров“ – Бургас, ОКС „магистър“.

Гл. ас. д-р Веселина Атанасова е участвала в 5 научно-изследователски проекта, удостоверени със служебна бележка от Научно-изследователския сектор на Университет „Проф. д-р Ас. Златаров“ – Бургас. На един от проектите е научен ръководител, а на останалите е член на научния екип. В допълнение, кандидатката отчита още 5 участия в научни и образователни проекти, 4 от които международни.

4. Научни, научно-приложни и приложни приноси

Теоретико-методологичните и научно-приложните приноси на гл. ас. д-р Веселина Атанасова са представени изключително подробно и детайлно и са систематизирани в 2 основни тематични направления: маркетинг в туризма и управление на взаимовръзките с клиентите. По всяко от посочените направления аргументирано са открити оригинални научни приноси, които приемам и потвърждавам като лично дело на кандидата. Сред по-важните научни приноси в първото направление (маркетинг в туризма) се открояват: адаптиране на теорията за маркетинга в туризма към потребностите на управленския процес в условията на глобализиран туристически пазар; разработване на концептуален модел и авторска методология за изследване на ефективността на електронните канали за дистрибуция на хотелиерския продукт; обогатяване на концепцията за маркетинг на потребителските преживявания в туризма; изследване и анализиране на взаимовръзката между дигитализацията и маркетинга в туризма; разработване на система от показатели за измерване на ефективността на електронната дистрибуция в хотелиерството, както и изследване на факторите, повишаващи ефективността на електронните канали за разпределение на хотелиерския продукт. Във второто направление (управление на взаимовръзките с клиентите в туризма) особено съществени са приносите по отношение на: разработена и адаптирана методология за изследване, анализ и оценка на ефектите от приложението на CRM в хотелиерството; конструиран концептуален модел за управление на взаимовръзките с клиентите в хотелиерството, поддържане на лоялни отношения, създаване на стойност и полезност; предложен иновативен маркетингов подход и инструментариум за управление на туристическите предприятия в условията на глобално туристическо търсене.

Научните приноси на гл. ас. д-р Веселина Атанасова са отразени в общо 16 открити положителни цитирания на 13 нейни публикации. Три от цитиранията са в монографии и колективни токове в Scopus и Web of Science.

5. Бележки и препоръки

В представените научни трудове и публикационна дейност на гл. ас. д-р Веселина Атанасова е налице пряка обвързаност и съответствие между

преобладаващото тематично направление на нейната научно-изследователска и преподавателска работа, профил на ПН 3.9 Туризм и научна специалност по обявения конкурс за „доцент“.

Основните препоръки към гл. ас. д-р Веселина Атанасова са:

- да разшири и допълни тематичните и съдържателни направления на научноизследователската дейност по отношение на управленските аспекти на туризма;
- да интегрира по-силно резултатите от научно-изследователската си дейност в учебно-образователния процес;
- да фокусира публикационната си активност в реномирани индексирани и реферирани български и чуждестранни научни издания.

6. Заключение

На основата на оценките за педагогическа, изследователска и научно-приложна дейност на кандидатката считам, че е налице съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности (ПУРПНСЗАД) в Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас. Представените документи и научни публикации по конкурса доказват и аргументират изпълнението и надхвърлянето на необходимите изисквания и критерии. Научните материали и публикациите, разработени от гл. ас. д-р Веселина Атанасова кореспондират с количествените и качествените изисквания на специализираната нормативна уредба. В тематично и структурно-съдържателно отношение нейната публикационна дейност е пряко обвързана с профила на ПН 3.9 Туризм и научната специалност на обявения конкурс.

III. Становище за кандидат гл. ас. д-р Димчо Тодоров Тодоров

1. Кратко представяне на кандидата

Кандидатът по конкурса гл. ас. д-р Димчо Тодоров Тодоров е роден на 6.10.1956 г. в гр. София. През 1980 г. завършва ИМТ „Алеко Константинов“ в гр. Бургас, ОКС „професионален бакалавър“. През 2007 г. и 2009 г. придобива съответно ОКС „бакалавър“ (специалност „Туризм“) и ОКС „магистър“ (специалност „Международен бизнес“) в Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас. През 2015 г. му е

присъдена ОНС „доктор“ в СУ „Св. Климент Охридски“, Геолого-географски факултет, след защита на дисертационен труд в ОВО 4. Природни науки, математика и информатика, ПН 4.4 Науки за земята на тема: „Класифициране и категоризиране на туристическата-материално техническа база“. За присъдената ОНС не е въведен наукометричен показател в НАЦИД.

От представените служебни бележки за доказване на трудов стаж става ясно, че гл. ас. д-р Димчо Тодоров Тодоров е бил хоноруван преподавател в: Европейски колеж по икономика и управление – Пловдив (2007-2013); БСУ, Център по икономика и управление (2016-2017); Лесотехнически университет, Агрономически факултет, катедра „Трайни насаждения и градинарство“ (2011-2012); СУ „Св. Климент Охридски“, Геолого-географски факултет (2012-2013). В периода 2015-2018 г. е бил преподавател по трудов договор в Европейско висше училище по икономика и мениджмънт, Център по иновативен мениджмънт.

Обучението и кариерното развитие на гл. ас. д-р Димчо Тодоров Тодоров показват, че е **налице разминаване** между профила на придобитата квалификация и професионалното направление, в което е обявен конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“ (Маркетинг и мениджмънт в туризма).

2. Общо представяне на научната продукция и научни трудове по конкурса

За участие в конкурса за „доцент“ гл. ас. д-р Димчо Тодоров представя общо 52 публикации, разпределени както следва: 27 статии и 3 доклади; 3 монографии и 2 студии; 6 учебници и 10 помагала; 1 научно-практическа разработка. Внимателният преглед на статиите показва, че според подготовения от кандидата „Списък статии“ и в нарушение на правилата, са включени 6 публикации по дисертацията (№ 1, 2, 4, 15, 16, 17). 13 от статиите са в списания с популярен, а не научен характер (№ 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 18, 20, 23, 25). Списанията са извън Националния референтен списък на НАЦИД. Статията по № 10 също е в издание, извън този списък. За изготвяне на оценката по становището се разглеждат **7 статии**, в т.ч. 2 под печат **и 3 доклада**, в т.ч. 2 под печат. Студиите и монографиите са публикувани от издателство „Бокас“, за което липсва информация да публикува издания с научен характер.

Кандидатът *не е представил учебните помагала* в комплекта от документи и те също не подлежат на оценка. За учебника „Хотелиерство 2“ (ел. формат, 2011) според

списъка с публикации, подготвен от кандидата, не е посочено издателство и ISBN. Проверка в онлайн библиографската система COBISS показва наличие на учебник „Хотелиерство“ (електронен ресурс) в съавторство с Атанас Емилов Близнаков, издателство - София: ИКОМ Интелект, 2011, ISBN - 978-954-8464-15-4, COBISS.BG-ID - 1275054820. Посочените от кандидата учебници са публикувани от ИК МАТКОМ, специализирана в издаването на учебници за средно образование, научно-популярна, образователна и помощна литература. За изготвяне на становището се разглеждат **5 от учебниците**. Отхвърля се „Хотелиерство 2“.

Оценяваме високо достойнствата и полезността на практико-приложната разработка с авторско право „Национална независима, доброволна категорийна система "Български хотелски стандарт"“. Но за изготвянето на становището не разглеждаме разработката, защото тя няма научно-изследователски и аналитичен характер. Според библиографската система COBISS тя е определена като стандарт от Българската асоциация на експертите в туризма. Разработката не е пряко свързана с научната специалност на обявения конкурс.

За всички публикации под печат (общо 5 бр.) липсват служебни бележки, заверени с подпис и печат от съответните издатели. В представените документи не са открити убедителни доказателства за публикации в научни издания, реферирани в Scopus и Web of Science, а в Справка № 14 (Минимални изисквания на ПУРПНСЗАД) са посочени 2 бр. публикации, индексирани в тези световни бази данни.

От представените от кандидат гл. ас. д-р Димчо Тодоров публикации, за изготвяне на настоящото становище се разглеждат **общо 20 разработки, в т.ч. 7 статии и 3 доклада, 2 студии и 3 монографии, 5 учебници**. В тези разработки фокусът е върху теоретико-приложните аспекти предимно в сферата на хотелиерството и в по-малка степен върху ресторантьорството. Липсват разработки в чуждестранни научни издания.

Общата характеристика и оценката на научната дейност на гл. ас. д-р Димчо Тодоров показва, че значителна част от публикациите са посветени на хотелиерската дейност, което е твърде ограничено и специализирано направление в научната специалност на обявения конкурс (Маркетинг и мениджмънт в туризма). Липсват публикации, представящи съвременните измерения и тенденции в туристическия

маркетинг. Броят на представените от гл. ас. д-р Димчо Тодоров научни публикации по конкурса (без учебниците) е 15. Заключението ми е, че те са малко и недостатъчни по количество и качество за заемане на академичната длъжност „доцент“.

3. Учебно-преподавателска дейност

Гл. ас. д-р Димчо Тодоров е разработил общо 8 учебни програми за редовна и задочна форма на обучение, ОКС „бакалавър“ и „професионален бакалавър“ (1 учебна програма). Не са приложени учебните програми с отделните тематични единици, подписани и утвърдени, съответно от ръководител катедра и декан. В списък № 8 е посочено, че за всяка програма гл. ас. д-р Димчо Тодоров е разработил лекционен курс. Същевременно, в служебните бележки за доказване на трудов стаж има дисциплини, по които са водени лекции и упражнения („Управление на качеството в туризма“, „Агротуризм“ и „Селски туризм“), както и една дисциплина само с упражнения („Хотелски операции“). В служебната бележка от Европейско висше училище по икономика и мениджмънт е посочена индивидуална академична заетост по учебни години, но без конкретизиране на преподаваните дисциплини. Не е ясен и видът на часовете (лекции или упражнения). Изказвам съмнение относно достоверността и автентичността на представената служебна бележка от СУ по отношение брой часове на група (3 гр. по 15 ч. или 3 гр. по 45 ч.). На първата страница на справка № 6, т. 5 е отбелязано общо 135 акад. ч., т.е. броят часове с група е 45.

Не са представени справки за преподавани дисциплини, с пряко отношение към научната специалност по конкурса. Поради липсата на достатъчно доказателства и на основата на представените служебни бележки за трудов стаж правя извод, че *не е* възможно осигуряването на учебна заетост на гл. ас. д-р Тодоров по дисциплини, кореспондиращи пряко с обявената по конкурса научна специалност (Маркетинг и мениджмънт в туризма).

4. Научни, научно-приложни и приложни приноси

Поради липсата на систематика, задълбоченост и логическа последователност в теоретичен аспект в голяма част от публикациите на гл. ас. д-р Тодоров ми е трудно да потвърдя посочените от него научни приноси. Затруднена е и констатацията по отношение на авторството на тези приноси. Приемам по принцип посочените от

кандидата практико-приложни приноси като негово лично дело, резултат от богатия му опит и експертиза в туристическата практика.

5. Бележки и препоръки

В представените научни трудове и публикационна дейност на гл. ас. д-р Тодоров констатирам недостатъчна обвързаност и разминаване между преобладаващото тематично направление на неговата научно-изследователска и учебно-преподавателска работа и научната специалност (Маркетинг и мениджмънт в туризма), по която е обявен конкурса за „доцент“. В тази връзка си позволявам да отправя следните препоръки:

- разширяване на обхвата на изследванията и проучванията, засилване на аналитичния характер на разработките;
- приложение на системен и интердисциплинарен подход при подготовката на научните трудове;
- публикуване в чуждестранни научни издания и в издания, реферирани и индексирани в световни бази данни с научна информация, в т.ч. в Scopus и Web of Science;
- обогатяване и актуализиране на научния апарат, използван за подготовка на публикациите, коректно и прецизно оформяне на цитиранията.

6. Заключение

Кандидатът по конкурса гл. ас. д-р Димчо Тодоров има значителен опит и експертиза в процесите по категоризиране на местата за настаняване и регламентирането на туристическата дейност. Анализът и оценката на неговата учебно-преподавателска и научноизследователска дейност показват, че на този етап той не притежава необходимата степен на готовност за заемане на АД „доцент“ в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас, ОВО 3. Социални, стопански и правни науки, ПН 3.9 Туризм (Маркетинг и мениджмънт в туризма).

IV. Общо заключение относно конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“ в Университет „Проф. д-р Ас. Златаров“ – Бургас

На основание на обстояния сравнителен анализ и оценките за учебно-преподавателската, научно-изследователската, публикационно-издателската и

практико-приложната дейност на двамата кандидати, препоръчвам за заемане на академичната длъжност „доцент“ в Университет „Проф. д-р Ас. Златаров“ – Бургас по ПН 3.9 Туризм (Маркетинг и мениджмънт в туризма) **да бъде избрана гл. ас. д-р Веселина Иванова Атанасова.**

Дата: 24.06.2019 г.

гр. Варна

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:.....

(доц. д-р Велина Казанджиева)

